



Odziv na Odziv MŠŠ na Volka na drevesu

Prav razburilo me je branje odziva ministrstva za šolstvo in šport. Ker sem se zadnji dve leti trudil ministru in njegovim sodelavcem predstaviti zadrege stanja v Sloveniji (ki ga iz tujine lažje primerjam z ostalimi, sploh ker imam vpogled v stanja v državah zahodnega Balkana) in ker besedilo Odziva ponovno zelo sprenevedavo zavaja javnost, naj pojasnim nekaj dejstev. V založbi, ki sem jo ustanovil leta 1991, smo ministru Lukšiču čestitali in mu nakazali probleme že ob samem imenovanju. Kasneje mu je bilo večkrat pisno in dvakrat osebno pojasnjeno, kaj in koga je treba vključiti v strokovno debato, da se ne bi zgodila na primer katastrofa, ki smo ji danes priča z

zadnjimi skandaloznimi spremembami pravilnika in vehementnimi izjavami. Večina strokovnjakov na ministrstvu je bila seznanjena z našimi predlogi, ki so zlasti pri funkcionarjih, ki prihajajo iz šolskih vrst, naleteli na odobravanje. Minister pa je čakal in čakal. Prijazna vprašanja so dobila prijazne odgovore, da še nič ni jasno in da se predlogi še oblikujejo. Sestanki na datume, ki jih ministrstvo navaja, so bili večinoma organizirani predvsem na pobudo in prošnjo nasprotne strani in ne na pobudo ministrstva (in veliko povedo, če jih pozorno beremo, sploh zadnjih nekaj), razen teh od maja naprej. Torej ministrstvo skoraj polovico »stikov« ni moglo imeti z založniki kot uradnimi predstavniki, saj takšna oblika delovanja sploh ni obstajala. Založniki smo se tako v letih 2008–2010 vsak po svojih močeh trudili opozarjati ministrstvo in ministra osebno, da njegove nepremišljene ad hoc izjave (na primer o za 20 odstotkov zmanjšanih UN in o e-učbenikih, ki bodo rešili svet) ne morejo obroditi sadov. Ponovno brez uspeha.

Tudi pismo, ki smo ga ministru v štirih založbah skupaj napisali spomladi letos, je bilo gladko ignorirano. Češ, kaj se bo minister pogovarjal z nekimi štirimi založbami. Ko so ugotovili, da le-te (Modrijan, Mladinska knjiga, DZS in Rokus-Klett) predstavljajo 85 odstotkov izdajanja učbenikov v Sloveniji, je iste založbe minister dobil v drugi embalaži v Odboru na GZS (saj je tako tudi zahteval).

Igrajmo se slepe miši še naprej: ministrstvo ni nikoli, ne prej, ne zdaj in ne ob delu prve komisije s trimesečnim mandatom (!), založnikom ali strokovni javnosti, kaj šele učiteljem, sporočilo (kot navaja Odziv) »cilje ministrstva na področju politike učbenikov«. Trdim, da niso obstajali in še vedno ne obstajajo. Od trenutka imenovanja ministrove predstavnice za stike z javnostjo za vodjo ministrovega kabineta pa so se stališča ministrstva poistovetila s kričanjem in vpitjem že docela neuravnovešenih posameznih nekaterih marginalnih društev, ki na vsako silo

želijo z analizami brez konteksta in štetjem učbenikov dokazati, da je s slovenskimi učbeniki vse narobe. In tako je ministrstvo strokovni dialog (kjer ministra ni bilo, saj se je mudil pri cicibanjih) zamenjalo za ulična kramljanja (kjer je minister poslušal kričanja kar cele tri ure).

Dosti kaj bolj sočnega bi lahko rekli ob izjavi, da smo bili vsi pravočasno obveščeni. Na samem MŠŠ je jasno, da je zadnja konkretna sprememba pravilnika nastala brez sodelovanja strokovnih služb. Kaj šele, da bi kaj vedeli o tem na primer ravnatelji (kar je bilo javno povedano), učitelji ali starši. Izjava je torej v celoti samo zavajanje. O založnikih in odnosu do njih pa vse pove dejstvo, da na sestanku z dne 7. maja minister o teh katastrofalnih spremembah ni črnil dvema predstavnikoma založnikov niti besedice, veljati pa so začele že dan za tem! Prisposoda o nadležnih muhah, ki jo je novinarka uporabila za založnike, je še hudo blaga ob pogledu na dolge obraze slovenskih založnikov z vse bolj ukrivljenimi noži v njihovih hrbtih, ki jim jih zadajajo novi ministri in njihove službe za odnose z javnostjo.

Pa še to: ministrstvo ima že nekaj časa na voljo zamatke študije, ki govori o projektu, kjer bi z istimi finančnimi sredstvi, ki jih sedaj ministrstvo namenja spornim učbeniškim skladom, vzpostavili sistem brezplačnih učbenikov vsaj v prvi triadi devetletke, če ne celo v četrtem in petem razredu, in se ne vmešavali v učiteljevo avtonomijo ali dajali mandat staršem, da se jih sili govoriti o tem, katere delovne zvezke naj/smejo učitelji izbirati. Zadnji ukrepi so tako samo rezultat popolne odsotnosti empirično zasnovanih ciljev, ki bi temeljili na resnični kakovostni analizi učbenikov in primerjavi z uspešnimi evropskimi državami. O racionalnosti porabe javnih sredstev in klišejskih izjavah o zaslužkih založnikov tokrat raje sploh ne bi izgubljal besed. So pač najlažji odgovor ljudi brez strokovnih argumentov.

Rok Kvaternik, Stuttgart, Klett Verlag